

บทที่ 5

การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์

ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำเอาข้อจำกัดของขนาดการเสริมสันเขื่อนที่พัฒนาขึ้น ในบทที่ 3 มาวิเคราะห์ขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อนของกรณีศึกษา เขื่อนอุบลรัตน์ พร้อมทั้งวิเคราะห์หาผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำที่การเสริมสันเขื่อนขนาดต่าง ๆ กัน และนำผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดที่วิเคราะห์ได้กับค่าลงทุนทั้งหมดของการเสริมสันเขื่อนเขื่อนมาวิเคราะห์ ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

5.1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหานี้ ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลตุ๊กติภูมิของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และกรมชลประทาน ประกอบด้วย แผนที่แสดงสภาพภูมิประเทศของที่ตั้งเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ มาตรฐาน 1:50,000 และมาตรฐาน 1:250,000 ข้อมูลทางด้านชลประทาน ข้อมูลด้านกลศาสตร์ของดิน ข้อมูลอุทกวิทยา ได้แก่ ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ซึ่งเป็นข้อมูลปริมาณน้ำฝนรายวัน รวม 30 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2498-2529 ข้อมูลน้ำท่าเป็นข้อมูลการไหลของน้ำรายเดือนในช่วงปี พ.ศ. 2500-2529 ข้อมูลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ผิวน้ำ ระดับของน้ำในอ่างเก็บน้ำ และความจุของอ่างเก็บน้ำ และข้อมูลทางด้านอุทกภัยที่เกิดขึ้นในอดีต ได้แก่ ข้อมูลปริมาณการไหลของน้ำท่าสูงสุดรายปี ข้อมูลปริมาณน้ำท่วม และค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นในปีต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ได้รวบรวมรายละเอียดไว้ในข้อสังเขป ในภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

5.2 การวิเคราะห์ขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อนและผลของการวิเคราะห์

สำหรับกรณีศึกษาผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อนอุบลรัตน์ จ. ขอนแก่น ซึ่งเริ่มก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2507 แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2509 มีระดับเก็บกักสูงสุด +182.00 เมตร รทก. ระดับสันเขื่อน +185.00 เมตร รทก. และเมื่อใช้งานจนถึงปี พ.ศ. 2521 ได้เกิดอุทกภัยขนาดใหญ่ขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขื่อนอุบลรัตน์ มีระดับเก็บกักเหนือเขื่อนสูงถึงระดับ +183.74 เมตร รทก. ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่โครงการประมาณ 620 ล้านบาท ในการวิเคราะห์ขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อนเดิมนี้ ใช้ข้อมูลดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 5.1 และโดยใช้ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นมา จากการศึกษาดังรายละเอียดในบทที่ 3 ได้แก่ข้อจำกัดของตัวเขื่อน

- และอาคารประกอบ ข้อจำกัดของฐานรากที่รับน้ำหนักเพิ่มขึ้น ข้อจำกัดของอ่างเก็บน้ำ ข้อจำกัดด้านอุตุ-อุทกวิทยา และข้อจำกัดทางด้านการเงิน โดยที่รายละเอียดของข้อจำกัดต่าง ๆ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกรณีศึกษาการเสริมสันเขื่อนอุบลรัตน์ได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 ข้อจำกัดของตัวเขื่อนและอาคารประกอบ

สิ่งที่จะต้องพิจารณาประกอบด้วย ลักษณะทางภูมิประเทศของที่ตั้งตัวเขื่อน เครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้าด้วยพลังน้ำ ความมั่นคงของตัวเขื่อนที่เสริมและชนิดของเขื่อนเดิม สำหรับรายละเอียดที่ต้องวิเคราะห์ ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อที่ 3.1 ผลของการวิเคราะห์เป็นดังนี้

1) ลักษณะทางภูมิประเทศของที่ตั้งตัวเขื่อน

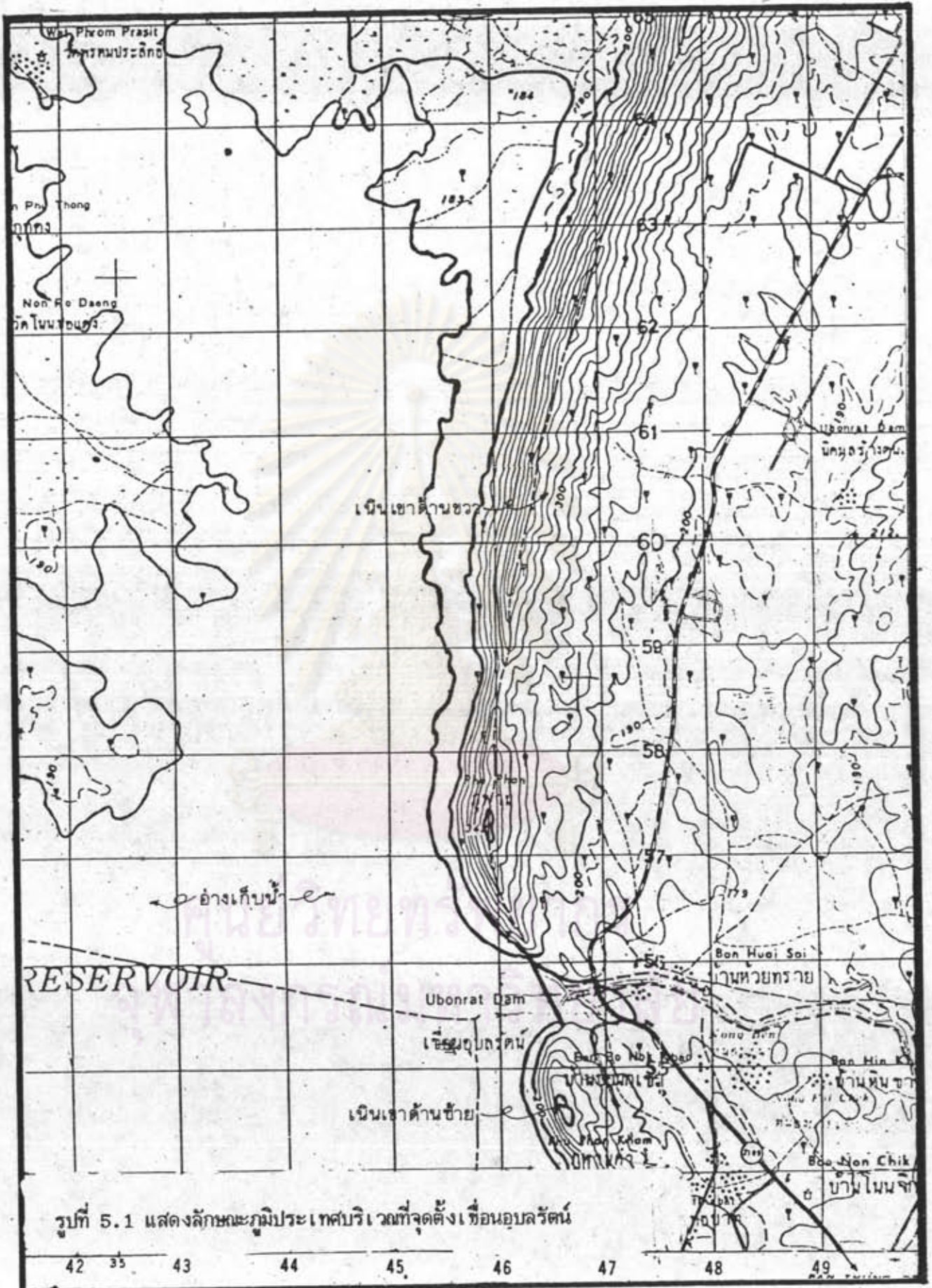
เขื่อนอุบลรัตน์ เป็นเขื่อนเก็บกักน้ำ สร้างปิดกั้นอยู่ระหว่างเนินเขาสูงชันทั้งสองด้านตรงช่องเขาบริเวณที่เรียกว่า พงษ์หิน อ.น้ำฆ้อง จ.ขอนแก่น จากแผนที่ ระบาย 5542 IV พิกัด 4650-5570 มาตราส่วน 1:50,000 ของกรมแผนที่ทหาร ซึ่งใช้ในการศึกษานี้ ดังแสดงในรูปที่ 5.1 ซึ่งแสดงลักษณะทางภูมิประเทศของที่ตั้งเขื่อนอุบลรัตน์ จะเห็นว่าภูเขาทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ คือเทือกเขาภูพาน มีระดับความสูงการเสริมสันเขื่อนประมาณ +342.00 เมตร รทก. และภูเขาทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ คือ ภูเขาภูพานคำ มีระดับความสูงการเสริมสันเขื่อนอยู่ที่ +225.00 เมตร รทก. ดังนั้นลักษณะทางภูมิประเทศของที่ตั้งเขื่อนจำกัดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน ที่ระดับ +225.00 เมตร รทก.

2) ความสูงออกแบบของการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังน้ำ

อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์เป็นโครงการเขื่อนและอ่างเก็บน้ำแบบเอนกประสงค์ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังน้ำรวมอยู่ด้วย ในปัจจุบันมีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าติดตั้งอยู่ทั้งหมด 3 เครื่อง กำลังผลิตเครื่องละ 8.3 เมกกะวัตต์ซึ่งอาจสามารถติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพิ่มขึ้นได้ ความสูงออกแบบของน้ำเฉลี่ยของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเดิมสูง 16.1 เมตร ที่ระดับเก็บกักเฉลี่ย +179.90 เมตร รทก. ความสูงของน้ำต่ำสุดของการผลิตกระแสไฟฟ้าคือ 10.2 เมตรและความสูงออกแบบของน้ำสูงสุด เท่ากับ 22.7 เมตร โดยมีแกนกั้นห้วยน้ำ ติดตั้งอยู่ที่ระดับ+163.80 เมตร รทก. ดังนั้นระดับเก็บกักสูงสุดที่สามารถเพิ่มขึ้นได้ คือ +186.50 เมตร รทก. โดยมีระดับสันเขื่อนสูงสุด +189.50 เมตร รทก. เมื่อมี Free board สูง 3.00 เมตร

3) ความมั่นคงของเขื่อนที่เสริม

เขื่อนอุบลรัตน์เป็นเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ ชนิดของเขื่อนเดิม เป็นเขื่อนประเภท Inclined Impervious Clay Core Rockfill Dam จึงสามารถพิจารณาความมั่นคงเฉพาะกรณีของ Slope Stability เท่านั้น เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์ความมั่นคงของเขื่อนดิน ซึ่งโดยทั่วไปจะทำการวิเคราะห์ทั้งหมด 3 กรณีคือ

รูปที่ 5.1 แสดงลักษณะภูมิประเทศบริเวณที่จัดตั้งเขื่อนอุบลรัตน์

ก) เงื่อนไขที่ End of Construction เมื่อก่อสร้างเขื่อนดินแล้วเสร็จ
วิเคราะห์ความมั่นคงทั้งด้านหน้า เขื่อนและท้ายเขื่อน

ข) เงื่อนไขที่ Rapid Drawdown ในกรณีเมื่อน้ำเต็มอ่างเก็บน้ำ น้ำด้านหน้า
เขื่อนลดลงอย่างรวดเร็ว จะวิเคราะห์ความมั่นคงของลาดด้านเหนือน้ำ

ค) เงื่อนไขที่ Steady Seepage เมื่อการที่เก็บกักน้ำเต็มอ่างเก็บน้ำ เป็น
เวลานาน จนน้ำซึมผ่านตัวเขื่อนเป็นการไหลแบบคงที่ Steady Flow จะวิเคราะห์ความมั่นคงของ
ลาดด้านท้ายน้ำ

ในการวิเคราะห์ความมั่นคงต่อความลาด (Slope Stability) ผลการคำนวณเขื่อน
จะต้องมีความมั่นคงมากกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์ความปลอดภัยที่ยอมรับได้ สำหรับวิธีการและรายละเอียด
ของการวิเคราะห์ ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อที่ 3.1.3 และตารางที่ 3.2 สำหรับกรณีศึกษา
การเสริมสันเขื่อนอุบลรัตน์ ได้ทำการวิเคราะห์ความมั่นคงต่อความลาดที่การเสริมสัน เขื่อนสูงถึง
ระดับสันเขื่อน +190.00 เมตร รทก. มีระดับเก็บกักสูงสุด +187.00 เมตร รทก. เนื่องจากเป็น
ขนาดที่สูงกว่า ขนาดของการเสริมสัน เขื่อนสูงสุด ที่ได้จากการวิเคราะห์จากข้อจำกัดของเครื่อง
ผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังน้ำ ตามแบบของการก่อสร้างในหัวข้อที่ 4.2 และรูปที่ 4.4 โดยทำการ
วิเคราะห์เพียง 2 กรณี คือ เงื่อนไขที่ Steady Seepage และ Rapid Drawdown ดังต่อไปนี้

3.1) การวิเคราะห์ที่เงื่อนไข Steady Seepage

การวิเคราะห์ความมั่นคง ต่อความลาดที่เงื่อนไข Steady Seepage จะกระทำ
เมื่อมีน้ำเต็มอ่างเก็บน้ำที่ระดับเก็บกักสูงสุด เป็นเวลานานจนเกิดการไหลซึมผ่านตัวเขื่อนแบบคงที่
(Steady Flow) สามารถวิเคราะห์ความมั่นคงได้โดยวิธี Slice Method โดยการสมมติแนว
การพังทะลายของลาดเขื่อนด้านท้ายน้ำเป็นรูปส่วนโค้งของวงกลมมีขนาดต่าง ๆ กัน แล้วแบ่งแนว
การพังทะลายที่สมมุติออกเป็น ส่วน เลื่อนย่อยตามแนวตั้ง ดังรูปที่ 5.2 ซึ่งแสดงการสมมติแนวการ
พังทะลายของลาดด้านท้ายน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์ ออกเป็นส่วนโค้ง AB มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่จุด O
และแบ่งส่วนโค้ง AB ออกเป็น 11 ส่วนย่อย คำนวณหาแรงต้านทานการเลื่อนตัว แรงกระทำให้
เกิดการพังทะลาย และค่าเกณฑ์ความปลอดภัย (F.S.) ดังได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 3.1.3 ทำ
การสมมติโค้งการพังทะลายต่าง ๆ แล้วคำนวณหาค่าเกณฑ์ความปลอดภัย เปรียบเทียบกันจนได้ส่วน
โค้งการพังทะลายที่มีค่าเกณฑ์ความปลอดภัยต่ำสุด

ตารางที่ 5.1 แสดงรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ความมั่นคงต่อความลาดของ
เขื่อนอุบลรัตน์ ที่กรณีของ Steady Seepage ได้ค่าเกณฑ์ความปลอดภัยต่ำสุดเท่ากับ 1.516
เปรียบเทียบกับค่าเกณฑ์ความปลอดภัยที่ยอมรับได้เท่ากับ 1.500 จึงสามารถสรุปผลได้ว่า เขื่อนที่เสริม
มีความปลอดภัยต่อความลาดที่เงื่อนไข Steady Seepage

3.2) การวิเคราะห์ที่เงื่อนไข Rapid Drawdown ในกรณีที่น้ำเต็มอ่างเก็บน้ำและระดับน้ำด้านหน้าเขื่อนลดลงอย่างรวดเร็ว จะทำการวิเคราะห์ความมั่นคงต่อความลาดที่ลาดด้านหน้าเขื่อน โดยการสมมติแนวการพังทลายเป็นรูปส่วนโค้งของวงกลม แล้วแบ่งส่วนโค้งการพังทลายที่สมมติขึ้นนี้ ออกเป็นส่วนเล็กน้อยตามแนวตั้ง ดังรูปที่ 5.3 ซึ่งแสดงโค้งการพังทลาย AB แบ่งส่วนโค้ง AB ออกเป็นส่วนเล็กน้อยตามแนวตั้ง 12 ส่วน คำนวณค่าเกณฑ์ความปลอดภัยเปรียบเทียบหากการสมมติโค้งการพังทลายที่คำนวณค่าเกณฑ์ความปลอดภัยได้ต่ำสุด

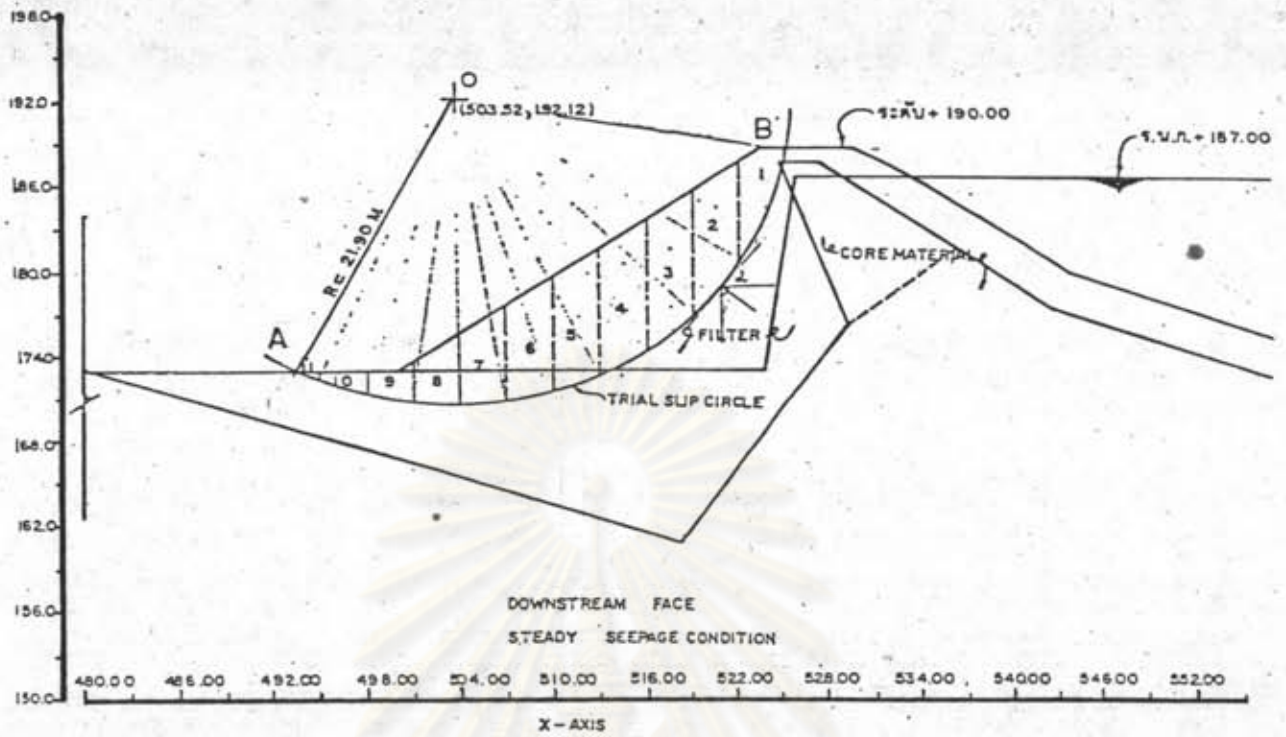
ตารางที่ 5.2 แสดงรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ความมั่นคงต่อความลาด ของเขื่อนอุบลรัตน์ สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ที่กรณี Rapid Drawdown ได้ค่าเกณฑ์ความปลอดภัยต่ำสุด เท่ากับ 1.9282 เปรียบเทียบกับค่าเกณฑ์ความปลอดภัยที่ยอมให้ เท่ากับ 1.250 จึงสามารถสรุปได้ว่า เขื่อนที่เสริมมีความปลอดภัยต่อความลาด

จากรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ความมั่นคงต่อความลาด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5.1 และ 5.2 สามารถสรุปผลได้ว่า ตัวเขื่อนอุบลรัตน์มีความมั่นคงอย่างเพียงพอ ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนจนถึงระดับเก็บกัก +187.00 เมตร รทก. ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า ข้อจำกัดทางด้านความมั่นคงของเขื่อนที่เสริม กำหนดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน สูงกว่า 5.00 เมตร จากระดับสันเขื่อนเดิม

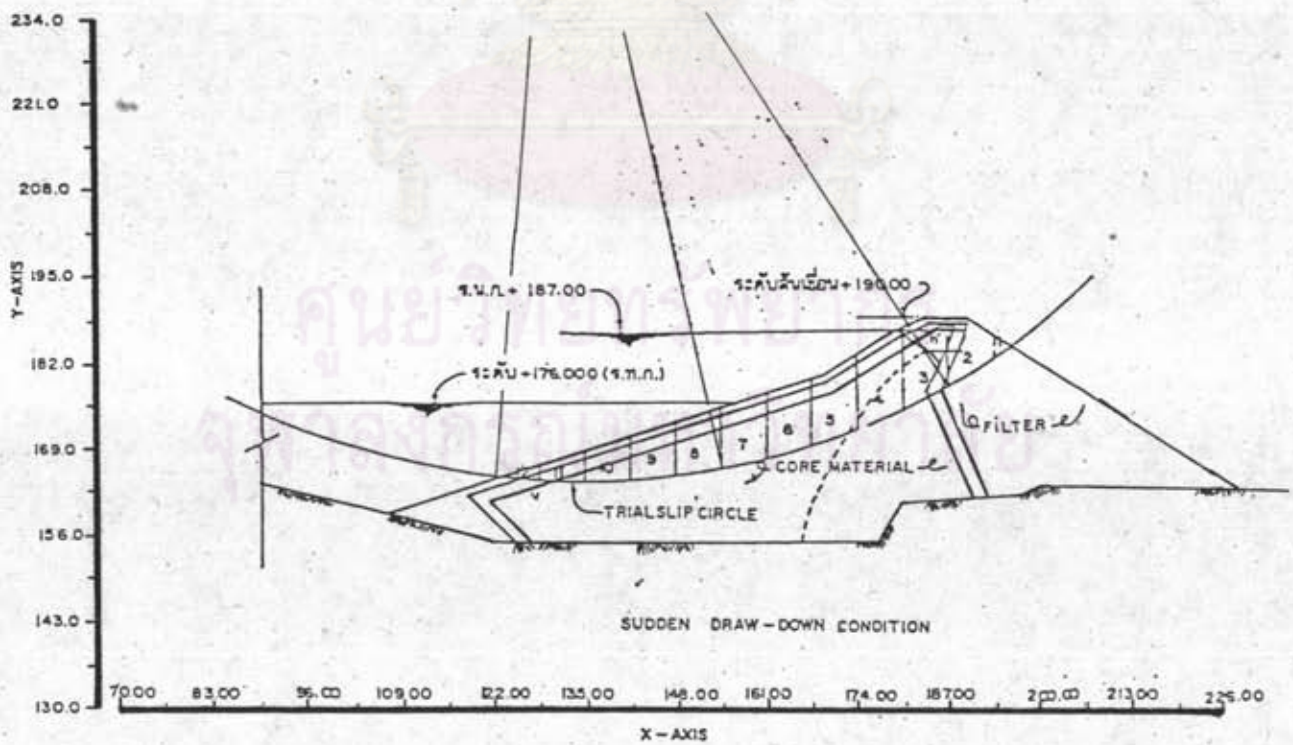
5.2.2 ข้อจำกัดของฐานรากที่รับน้ำหนักเพิ่มขึ้น

สำหรับกรณีของกรณีศึกษา เขื่อนอุบลรัตน์ การไหลลอดผ่านตัวเขื่อนและแรงดันใต้ฐานราก (Uplift Pressure) จะไม่มีผลกระทบต่อข้อจำกัดขนาดของการเสริมสันเขื่อนสูงสุด เนื่องจากวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างเขื่อน บริเวณแกนกลาง (Core Material) มีคุณภาพและมีความหนาของชั้นดินเพียงพอ และในการออกแบบการเสริมสันเขื่อน ก็ได้เพิ่มความสูงของ Core เป็นแบบ Inclined Core สูงจนถึง ระดับเก็บกักสูงสุดของแต่ละกรณีศึกษา มีการขยายความกว้างของฐานเขื่อนออกและปรับระดับดินถมด้านท้ายเขื่อนให้สูงขึ้น ตัวเขื่อนจึงมีความมั่นคงปลอดภัยทั้งการไหลซึมผ่านตัวเขื่อนและแรงดันใต้ฐานราก

การทรุดตัวของฐานราก (Settlement) เนื่องจากเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นเขื่อนหินทิ้งแกนกลางเป็นดินเหนียว วางอยู่บนฐานรากที่เป็นหินซึ่งอยู่ในระดับที่ไม่ลึกนัก การทรุดตัวของชั้นดินใต้ตัวเขื่อนจึงไม่มีนัยสำคัญ ต่อข้อจำกัดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน ส่วนตัวเขื่อนหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ เมื่อปี พ.ศ.2509 ชั้นดินมีการทรุดตัวเพียงเล็กน้อย และชั้นดินมีการบดอัดแน่นเพียงพอจากการก่อสร้างและใช้งานมาระยะเวลานาน ดังนั้นการทรุดตัวที่เกิดจากน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นจากการเสริมสันเขื่อน ที่ตัวเขื่อนและฐานรากมีค่าน้อยมาก ไม่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงต่อตัวเขื่อน

รูปที่ 5.2 การวิเคราะห์ความมั่นคงของเขื่อนดิน เงื่อนไขของ Steady seepage

รูปที่ 5.3 การวิเคราะห์ความมั่นคงของเขื่อนดิน เงื่อนไขของ Sudden Drawdown

ตารางที่ 5.1 แสดงการวิเคราะห์ความมั่นคงของเขื่อนดิน และคำนวณแรงกระทำต่าง ๆ ที่เงื่อนไขของ Steady Seepage

ลำดับ ที่	กว้าง \b/	น้ำหนัก เข็ม		มุม α degree	Sin α	Cos α	T=Wsin α (ตัน)	N=Wcos α (ตัน)	Tan α (ตัน)	แรงยกตัว U (ตัน)	(N-U) .tan α (ตัน)
		(ตัน)	(วาม)								
1	8.60	25.00	-	68.00	0.927	0.347	23.17	8.67	0.700	0.0	6.07
2	4.96	49.50	-	50.00	0.766	0.643	37.91	31.83	0.700	0.0	22.28
3	4.01	60.97	-	38.50	0.623	0.783	37.91	47.74	0.700	0.0	33.42
4	3.44	60.97	-	28.10	0.470	0.883	28.66	53.84	0.700	0.0	37.69
5	3.05	49.60	7.50	20.00	0.342	0.837	19.53	53.50	0.577	0.0	30.87
6	2.68	38.30	12.20	11.00	0.191	0.982	9.65	49.60	0.577	0.0	28.62
7	2.60	23.80	15.22	3.50	0.061	0.998	2.38	38.94	0.577	0.0	22.47
8	2.60	15.50	15.22	-4.00	-0.070	0.997	-2.15	30.62	0.577	0.0	17.66
9	2.60	4.80	14.90	-13.00	-0.225	0.974	-4.43	19.19	0.577	0.0	11.07
10	2.67	-	8.96	-20.00	-0.342	0.939	-3.06	8.41	0.577	0.0	4.85
11	0.13	-	4.20	-25.00	-0.423	0.906	-1.78	3.80	0.577	0.0	2.20
รวม											=202.62
							=145.45				

W = น้ำหนักทั้งหมดของแต่ละรอยเลื่อน (Slices)
 U = แรงดันน้ำทั้งหมด (Pore pressure) ที่กระทำต่อฐานรอยเลื่อน
 T = แรงกระทำทั้งหมดที่กระทำต่อรอยเลื่อน
 N = น้ำหนักปริมาตรทั้งหมดที่กระทำต่อฐานของรอยเลื่อน

ความยาวโค้งทั้งหมดผ่าน core material = 18.00 ม.
 ค่าแรงยึดเหนี่ยวตามผิวรอยเลื่อนที่ข้อมูให้ = C.L ตัน
 = 18.0 x 0.10 = 18.0 ตัน
 F.S. = (18 + 202.62) / 145.45 = 1.516

ตารางที่ 5.2 แสดงการวิเคราะห์ความมั่นคงของเขื่อนดิน และคำนวณแรงกระทำต่าง ๆ ที่เงื่อนไขของ Rapid Drawdown

ลำดับที่	น้ำหนัก (ตัน)			α degree	Sin α	Cos α	N=Wcosα	T=Usinα	Tanφ	โดยวิธีของ Bishop											
	น.น. (ตัน)	น.น. (เปียก)	น.น. (รวม)							U = $\frac{u \cdot b}{\cos \alpha}$	(N-U)	(N-U)Tanφ (ตัน)									
1	9.73	-	9.73	43.50	0.688	0.725	7.023	6.63	0.700	0.00	7.02	4.91									
2	110.90	-	110.90	32.00	0.530	0.848	94.044	58.70	0.700	0.00	94.04	65.38									
3	25.08	134.87	159.95	29.00	0.485	0.875	139.280	77.52	0.577	60.243	79.04	44.02									
4	30.50	143.87	165.37	24.00	0.407	0.914	151.080	67.27	0.577	52.66	98.42	56.77									
5	26.49	117.12	146.61	19.00	0.326	0.946	135.720	46.74	0.577	41.31	34.42	54.46									
6	27.72	113.53	141.25	13.00	0.225	0.974	135.000	31.31	0.577	35.21	99.89	57.58									
7	32.50	160.47	198.97	10.00	0.174	0.985	128.030	22.66	0.577	35.00	93.03	53.66									
8	32.50	83.85	116.35	3.00	0.052	0.998	116.133	6.088	0.577	30.0	86.10	49.62									
9	36.83	61.20	98.04	2.00	0.034	0.999	98.060	3.42	0.577	16.39	81.71	46.74									
10	58.50	64.67	123.17	0.00	0.000	1.000	123.170	0.00	0.577	7.30	115.86	66.81									
11	47.70	21.88	69.58	-3.00	-0.052	0.998	57.000	-3.28	0.577	0.00	57.0	32.90									
12	19.76	-	19.76	-6.00	-0.104	0.994	19.650	-2.06	0.750	0.00	19.65	13.76									
รวม																		=314.83			=547.06

W = น้ำหนักทั้งหมดของแต่ละรอยเลื่อน (Slices)
 U = แรงดันน้ำทั้งหมด (Pore pressure) ที่กระทำต่อฐานรอยเลื่อน
 T = แรงกระทำทั้งหมดที่กระทำต่อรอยเลื่อน
 N = แรงปฏิกิริยาทั้งหมดที่กระทำต่อฐานของรอยเลื่อน
 ความยาวโค้งทั้งหมดหน้า core material = 60.00 ม.
 ค่าแรงยึดเหนี่ยวตามผิวรอยเลื่อนทั้งหมดให้ = C.I ต้น
 = 60 X 0.10 = 60 ต้น
 $F.S. = (60 + 547.06) = 1.9282$
 314.83x1000

5.2.3 ข้อจำกัดของอ่างเก็บน้ำ

สิ่งที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับข้อจำกัดของอ่างเก็บน้ำประกอบด้วย ลักษณะของภูมิประเทศ และสภาพทางธรณีวิทยาของอ่างเก็บน้ำ การพังทลายของเนินเขา พื้นที่สำคัญที่ยอมให้น้ำท่วมไม่ได้ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ สำหรับรายละเอียดของวิธีการวิเคราะห์ ดังได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 3.3 ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1) ลักษณะทางภูมิประเทศและสภาพทางธรณีวิทยาของอ่างเก็บน้ำ

จากการศึกษาโดยใช้แผนที่แสดงบริเวณอ่างเก็บน้ำ เขื่อนอุบลรัตน์ มาตรฐาน 1:250,000 ดังแสดงในรูปที่ 5.4 และข้อมูลทางกายภาพอื่น ๆ พบว่าถ้าระดับเก็บกักสูงสุดเพิ่มขึ้น จาก +182.00 เมตร รทก. เป็นระดับ +187.50 เมตร รทก. จะทำให้มีระดับน้ำเก็บกักเพิ่มขึ้น 4.00 เมตร พื้นที่ถูกน้ำท่วมเพิ่มขึ้น 288.75 ตร.กม. ครอบคลุมพื้นที่หมู่บ้าน โรงเรียนและวัดทั้งหมดประมาณ 55 ,13 และ 30 แห่งตามลำดับ อันมีผลทำให้ ที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกินอันอุดมสมบูรณ์ รอบ ๆ อ่างเก็บน้ำถูกน้ำท่วม ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งพื้นที่เหล่านี้อาจยอมให้น้ำท่วมได้บ้างแต่ต้องดำเนินการอพยพราษฎร ที่ได้รับความเดือดร้อน ออกมาอยู่ในที่ที่จัดสรรไว้ให้ โดยค่าใช้จ่ายคิดเป็นส่วนหนึ่งของค่าลงทุนทั้งหมด ส่วนระดับเก็บกักที่สูงกว่า +187.50 เมตร รทก. จากการศึกษารายการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ถ้าระดับเก็บกักสูงกว่าระดับนี้ จะทำให้เกิดการรั่วซึมผ่านรอยแตกร้าว ช่องโพรงหินผุต่าง ๆ ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ และที่ระดับเก็บกักสูงถึงระดับ +225.00 เมตร รทก. น้ำจะไหลล้นออกจากอ่างเก็บน้ำตรงช่องเขา ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตัวเขื่อน ดังนั้นขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อนถูกจำกัดอยู่ที่ระดับ +187.50 เมตร รทก.

2) การพังทลายของเนินเขา

พื้นที่โครงการมีเนินเขาที่สูงชัน ได้แก่ เขาภูเก้า เขาภูพานและเขาภูพานคำ จากรูปที่ 5.4 ซึ่งอยู่ทางด้านเหนือของอ่างเก็บน้ำ เนื่องจากอ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์ เป็นอ่างขนาดใหญ่ และน้ำท่วมไม่ถึงระดับภูเขาที่สูงชัน ดังนั้นการพังทลายของเนินเขาจึงไม่เป็นข้อจำกัดของการเสริมสันเขื่อน

3) พื้นที่สำคัญที่ยอมให้น้ำท่วมไม่ได้

จากการศึกษาจากแผนที่โครงการและข้อมูลต่าง ๆ พบว่าพื้นที่สำคัญที่ยอมให้น้ำท่วมไม่ได้จำกัดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อนอยู่ที่ระดับเก็บกัก +187.00 เมตร รทก. ซึ่งถ้าระดับสูงกว่านี้ จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ซึ่งเชื่อมระหว่าง จังหวัดขอนแก่น กับ อำเภอหนองเรือ และทางหลวงหมายเลข 2038 เชื่อมระหว่าง อำเภอหนองเรือ กับ อำเภอเวียง นอกจากนี้ยังมี อำเภอโพนสัง หมู่บ้านโคกกลาง หมู่บ้านกุดขอนแก่น และบ้านโพนทอง จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น ซึ่งพื้นที่สำคัญเหล่านี้ไม่สามารถยอมให้น้ำท่วมได้

4) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ

การเสริมสันเพื่อเพิ่มระดับเก็บกักน้ำนี้ จะมีผลกระทบต่อระดับน้ำใต้ดินและพืชพันธุ์บางชนิดบริเวณรอบ ๆ อ่างเก็บน้ำ นอกจากนี้ยังมีแหล่งแร่ที่สำคัญ ป่าไม้ หรือวัตถุโบราณต่าง ๆ ถูกน้ำท่วมเสียหายได้ แต่สำหรับการศึกษานี้ ผลกระทบเหล่านี้มีไม่มากนัก ไม่มีผลต่อการจำกัดขนาดสูงสุดของการเสริมสันขึ้น

5.2.4 ข้อจำกัดทางด้านอุตุ-อุทกวิทยา

ข้อจำกัดทางด้านอุตุ-อุทกวิทยา ประกอบด้วยปริมาณน้ำที่ไหลเข้าอ่างเก็บน้ำ ปริมาณน้ำสูญเสียจากการระเหยและรั่วซึมและปริมาณน้ำฝนที่ตกลงในอ่างเก็บน้ำ ขนาดสูงสุดของการเสริมสันขึ้น สามารถวิเคราะห์หาได้จากขนาดความจุของอ่างเก็บน้ำสูงสุดที่สามารถมีน้ำเต็ม ได้โดยไม่มี การปล่อยน้ำทิ้งออกจากอ่างเก็บน้ำ ในการศึกษาวิเคราะห์หาขนาดสูงสุดของอ่างเก็บน้ำได้โดยใช้ ข้อมูลทางด้านอุตุ-อุทกวิทยาของปีน้ำมากสูงสุด ในปี พ.ศ. 2521 โดยใช้หลักการสมดุลย์ของน้ำ สามารถคำนวณหาปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเก็บน้ำทั้งหมด ได้จากผลรวมของปริมาณน้ำที่ไหลเข้าอ่างเก็บน้ำ กับปริมาณน้ำฝนที่ตกลงในอ่างเก็บน้ำลบด้วยปริมาณน้ำสูญเสียจากการรั่วซึมและการระเหย กับปริมาณความต้องการน้ำด้านต่าง ๆ ดังสมการ

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณเก็บกัก} &= \text{ปริมาณน้ำไหลเข้า} + \text{ปริมาณน้ำฝนที่ตกลงอ่างเก็บน้ำ} \\ &\quad - \text{ปริมาณน้ำสูญเสีย} - \text{ปริมาณน้ำต้องการ} \end{aligned}$$

สำหรับกรณีศึกษาการเสริมสันเขื่อนอุบลรัตน์ สามารถแสดงรายละเอียดของการคำนวณขนาดความจุสูงสุดของอ่างเก็บน้ำ จากข้อจำกัดทางด้านอุตุ-อุทกวิทยา ได้ดังตารางที่ 5.3 โดยได้เลือกชุดข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2521 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2522 ตามลักษณะปีน้ำ (Water Year) ของประเทศ จะเห็นว่า ปริมาณน้ำที่ไหลเข้าอ่างเก็บน้ำมีปริมาณสูงมากในเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนตุลาคม ประมาณ 97 % ของปริมาณน้ำทั้งปี โดยมีปริมาณน้ำไหลเข้าสูงสุดเดือนกันยายน เท่ากับ 2,493.0 ล้าน ม.³ ปริมาณน้ำต่ำสุดในเดือนมกราคมเท่ากับ 9.20 ล้าน ม.³ และปริมาณน้ำไหลเข้าทั้งปี เท่ากับ 6,300.80 ล้าน ม.³ ปริมาณน้ำสูญเสียทั้งหมดจากอ่างเก็บน้ำรายเดือนค่อนข้างคงที่ โดยมีค่าสูงสุดในเดือนธันวาคม ปริมาณ 59.17 ล้าน ม.³ และต่ำสุดในเดือนมิถุนายน ปริมาณ 33.11 ล้าน ม.³ ส่วนปริมาณน้ำต้องการจะมีค่าสูงสุดสองช่วงจากการเพาะปลูกในฤดูฝนช่วงเดือนมิถุนายน ถึงเดือนพฤศจิกายนและการเพาะปลูกในฤดูแล้งช่วงเดือนธันวาคม ถึง เดือนพฤษภาคม ซึ่งปริมาณน้ำต้องการจะมีค่ากระจายและสูงสุดในเดือนมีนาคม เท่ากับ 154.00 ล้าน ม.³ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องเก็บกักปริมาณน้ำส่วนเกินที่ไหลเข้าอ่างเก็บน้ำในช่วง

เดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคมเพื่อนำมาใช้ทำการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้ง จากลักษณะสมดุลย์ของน้ำสามารถคำนวณค่าปริมาตรเก็บกักสูงสุดได้เท่ากับ 4,855 ล้าน ม.³ ที่ระดับเก็บกักสูงสุด +186.50 เมตร รทก. ดังนั้นข้อจำกัดทางด้านอุตุ-อุทกวิทยา กำหนดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อนสูง 4.50 เมตร

5.2.5 ข้อจำกัดทางด้านการเงิน

การวิเคราะห์ค่าลงทุนทั้งหมดของโครงการเสริมสันเขื่อนในครั้งนี้ กำหนดตามแบบของการเสริมสันเขื่อนที่ได้เสนอไว้ในหัวข้อที่ 4.2 และผลการประเมินค่าใช้จ่ายทั้งหมดของการเสริมสันเขื่อนในหัวข้อที่ 4.4 ดังรายละเอียดแสดงใน ตารางที่ 4.7 โดยเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานปีละประมาณ 1% และทำการซ่อมแซมทุก ๆ 10 ปี ปีละประมาณ 7% ของค่าลงทุนทั้งหมด ค่าลงทุนเหล่านี้สามารถหาแหล่งเงินลงทุนมาดำเนินการก่อสร้างได้ ดังนั้น ข้อจำกัดทางด้านการเงินจึงไม่เป็นตัวกำหนดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน

5.2.6 สรุปผลการวิเคราะห์ขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน

ผลการวิเคราะห์ขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน ที่ได้ในครั้งนี้ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 5.4 สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1) ข้อจำกัดของตัวเขื่อนและอาคารประกอบ จากตารางที่ 5.4 พบว่าเครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้าที่ติดตั้งไว้เดิม เป็นตัวจำกัดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อนอยู่ที่ระดับเก็บกัก +186.50 เมตร รทก. ในขณะที่ระดับเก็บกัก +187.00 เมตร รทก. ตัวเขื่อนยังมีความมั่นคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้และลักษณะทางภูมิประเทศของที่ตั้งตัวเขื่อน จำกัดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อนอยู่ที่ระดับเก็บกัก +225.00 เมตร รทก.

2) ข้อจำกัดของฐานรากที่รับน้ำหนักเพิ่มขึ้น ประกอบด้วยอัตราการไหลลอดผ่านตัวเขื่อน และการทรุดตัวของฐานราก สำหรับในกรณีของอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ ฐานรากไม่ได้เป็นตัวกำหนดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน

3) ข้อจำกัดของอ่างเก็บน้ำ นั้นที่สำคัญที่ยอมให้น้ำท่วมไม่ได้ จำกัดขนาดไว้ต่ำสุดอยู่ที่ระดับเก็บกัก +187.50 เมตร รทก. ในขณะที่การพังทลายของตลิ่งไม่มีนัยสำคัญต่อการจำกัดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน และลักษณะทางภูมิประเทศของอ่างเก็บน้ำจำกัดอยู่ที่ระดับเก็บกัก +187.50 เมตร รทก.

4) ข้อจำกัดทางด้านอุตุ-อุทกวิทยา จำกัดขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงที่สุดจากปริมาณน้ำต้นทุนสูงสุดที่สามารถมีน้ำเต็มเขื่อนได้ อยู่ที่ระดับเก็บกัก +186.50 เมตร รทก.

5) ข้อจำกัดทางด้านการเงิน ประกอบด้วยค่าลงทุน ค่าดำเนินงาน ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา ไม่ได้เป็นตัวกำหนดขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน

รูปที่ 5.4 แสดงลักษณะทางภูมิประเทศของอ่างเก็บน้ำ เขื่อนอุบลรัตน์

ตารางที่ 5.3 การคำนวณหาความสูงของอ่างเก็บน้ำ จากข้อจำกัดทางด้าน อุค-อุทกวิทยา

เวลา เดือน/ปี	ปริมาณน้ำไหลเข้า		ปริมาณน้ำสูญเสีย		ปริมาณน้ำต้องการ		ผนว้ใช้การ		ปริมาณน้ำไหลเข้าสุทธิ	
	ล้าน ม. ³	ล้าน ม. ³	ล้าน ม. ³	ล้าน ม. ³	ล้าน ม. ³	ล้าน ม. ³	มม.	ล้าน ม. ³	ล้าน ม. ³	ล้าน ม. ³
4/2521	20.01	50.92	434.10	74.76	1.920	-160.00				
5/2521	57.10	40.47	40.70	146.30	3.758	-20.31				
6/2521	31.60	33.11	1.40	128.20	3.293	0.38				
7/2521	1013.11	34.78	61.50	133.50	3.429	920.25				
8/2521	1066.51	36.29	107.60	168.70	4.333	926.94				
9/2521	2493.01	36.06	110.60	245.60	6.310	2350.67				
10/2521	1540.60	55.14	136.70	97.20	2.497	1351.26				
11/2521	31.20	52.49	39.90	13.90	0.357	-60.83				
12/2521	23.75	59.17	0.40	4.30	0.111	-35.76				
1/2522	11.20	57.47	32.90	4.30	0.111	-79.06				
2/2522	9.20	55.48	94.30	16.11	0.411	-140.17				
3/2522	13.53	46.74	154.00	3.50	0.089	-197.67				
รวม	6302.00	558.12	911.00	936.24	24.05	4855.73				

ดังนั้นจากการนิจรวาผลการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 5.2.6 สามารถสรุปขนาดสูงสุดของการเสริมสันเขื่อน อยู่ที่ระดับเก็บกัก +186.00 เมตร รทก. จากข้อจำกัดของเครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้าด้วยพลังน้ำและข้อจำกัดทางด้านอุตุ-อุทกวิทยา

5.3 การวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อน

การหาผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อน ที่มีความสูงขนาดต่าง ๆ กัน สามารถวิเคราะห์ได้จากการศึกษาการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำ (Reservoir Operation) โดยการหาปริมาณน้ำที่ระบายออกจากอ่างเก็บน้ำในแต่ละเดือน จากข้อมูลอุทกวิทยาของปี พ.ศ.2521 เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ตอบแทนทางด้าน การชลประทาน การผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังน้ำและการป้องกันอุทกภัยสูงสุด

5.3.1 การดำเนินงานอ่างเก็บน้ำและผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อน

เมื่อมีการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขึ้นมาแล้ว ต้องมีการศึกษาและวางแผน วิธีการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพและผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุด จากการใช้น้ำเพื่อสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากจะมีการขัดแย้งกัน แผนการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต การดำเนินงานอ่างเก็บน้ำที่ดีที่สุดคือการปล่อยน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำที่จำกัดตามเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น ปริมาณน้ำต้นทุน ความจุของอ่างเก็บน้ำ เงื่อนไขการปล่อยน้ำเพื่อการผลิตพลังงานและการชลประทาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ตอบแทนจากโครงการตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ สูงสุด ในการศึกษาการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำเพื่อหาผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อน ทำการวิเคราะห์โดยวิธีการโปรแกรมแบบพลวัตม์ ดังได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 2.2 และได้นำเอาวิธีการโปรแกรมแบบพลวัตม์มาเขียนเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้คำนวณหาการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำ และผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อนที่ขนาดต่าง ๆ

5.3.2 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และขั้นตอนการคำนวณ

ในการคำนวณหาขนาดการปล่อยน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำ รายเดือนที่ให้ผลประโยชน์ทดแทนสูงสุด สามารถคำนวณหาได้โดยวิธีการโปรแกรมแบบพลวัตม์ ในศึกษานี้ได้พัฒนาเขียนเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ภาษาไพธอน ใช้กับเครื่อง IBM.AT. เรียกว่า Dynamic Program โดยดัดแปลงและพัฒนาแนวความคิดมาจาก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ DYNPRO โดย J.พ. LABADIE, DEPARTMENT OF CIVIL ENGINEERING, COLORADO STATE UNIVERSITY ซึ่งมีรายละเอียดของโปรแกรมดังแสดงในภาคผนวก ง. หลักการคือกำหนดปัญหาการ

ดำเนินการอ่างเก็บน้ำรายเดือนให้เป็นปัญหาที่ระบบมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน และพยายามหาขนาดการปล่อยน้ำที่ดีที่สุดจากขนาดต่ำสุดถึงสูงสุดที่สามารถเป็นไปได้ เลือกหาขนาดการปล่อยน้ำรายเดือนที่ให้ผลรวมของผลตอบแทนสูงสุดจากข้อมูลน้ำทำรายเดือนของปีที่ต้องการศึกษา ข้อมูลการระเหยและรั่วซึมจากอ่างเก็บน้ำและเงื่อนไขข้อจำกัดต่าง ๆ ผลลัพธ์ที่คำนวณได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ คือ การดำเนินการอ่างเก็บน้ำและผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อน

5.3.3 ผลของการคำนวณ

การวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการเสริมสันเขื่อนที่ขนาดต่าง ๆ ตามรายละเอียดแสดงไว้ในหัวข้อ 5.3.1 และ 5.3.2 และในภาการศึกษานี้ได้ทำการกำหนดขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงสุด ที่ได้จากการวิเคราะห์มาแล้วในหัวข้อ 5.2 เท่ากับ 4.50 เมตร แบ่งขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงสุดออกเป็น 10 กรณี สำหรับการศึกษากการเสริมสันเขื่อนขนาดต่าง ๆ คือ เสริมสูง 0.00, 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร จากขนาดสันเขื่อนเดิม และใช้ขนาดการเสริมสันเขื่อนต่าง ๆ เหล่านี้สำหรับการคำนวณหาผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด ทำการวิเคราะห์โดยคำนวณด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงรายละเอียดของโปรแกรมและขั้นตอนการคำนวณไว้ในภาคผนวก ง ผลของการวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อนที่ขนาดต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางที่ ค-1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ ค-1 แสดงรายละเอียดของผลการวิเคราะห์การดำเนินการอ่างเก็บน้ำและผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อนที่ขนาด 0.00, 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร แสดงไว้ในตารางที่ ค-1/1 ถึง ค-1/10 ตามลำดับ ผลการคำนวณที่แสดงไว้ในตารางที่ ค-1 นี้ประกอบด้วย การตัดสินใจเลือกขนาดการปล่อยน้ำ ปริมาณเก็บกักน้ำต้นเดือนและปลายเดือน ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการปล่อยน้ำทางด้านการผลิตพลังงานไฟฟ้า การชลประทานและความเสียหายเนื่องจากอุทกภัย พร้อมทั้งแสดงระดับน้ำด้านเหนือน้ำและท้ายน้ำ ความสูงของการผลิตกระแสไฟฟ้า ปริมาณน้ำที่ต้องระบายออกที่ทางระบายน้ำล้นและพลังงานไฟฟ้าที่สามารถผลิตได้รายเดือน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

- ความสูงของน้ำสำหรับการผลิตกระแสไฟฟ้าเฉลี่ยรายเดือน ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00, 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร มีค่าเท่ากับ 15.830, 16.709, 16.770, 17.302, 17.448, 18.083, 18.152, 18.710, 18.990 และ 19.373 ล้านบาท ตามลำดับ พบว่าที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จะสามารถเก็บกักน้ำได้ปริมาณและระดับสูงขึ้น ความสูงของการผลิตกระแสไฟฟ้าจะมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- ปริมาณน้ำที่ปล่อยออกจากอ่างเก็บน้ำรายเดือน ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยประมาณ 300 ล้าน ม.³ หรือการปล่อยน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำจะมีค่าค่อนข้างคงที่ ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนต่าง ๆ

- ปริมาณน้ำที่ระบายออกที่ทางระบายน้ำล้น ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00 ถึง 4.50 เมตร มีค่าเท่ากับ 2,998.550, 2,712.800, 2,478.150, 2,283.400, 2,107.750, 1,792.200, 1,664.750, 1,303.750, 861.750 และ 522.750 ล้าน ม.³ ตามลำดับ พบว่าถึงแม้จะเสริมสันเขื่อนจนถึงระดับเก็บกัก +186.50 เมตร รทก. ก็ไม่สามารถลดปริมาณน้ำที่ระบายออกที่ทางระบายน้ำล้นได้ทั้งหมด แต่ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น สามารถเพิ่มปริมาณเก็บกักได้มากขึ้น และลดปริมาณน้ำที่ต้องระบายทิ้งที่ทางระบายน้ำล้นได้

- ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตกระแสไฟฟ้า ด้วยพลังน้ำ พบว่าที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จะได้รับมากขึ้น เนื่องจากความสูงของการผลิตกระแสไฟฟ้าสูงขึ้น โดยมีมูลค่าเท่ากับ 114.855, 116.896, 117.688, 118.490, 119.481, 119.810, 120.680, 122.023, 124.561 และ 125.550 ล้านบาท ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00 ถึง 4.50 เมตร ตามลำดับ

- ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการชลประทาน มีค่าเพิ่มขึ้นที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จนถึงขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 3.50 เมตร จะมีค่าคงที่ เนื่องจากไม่สามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกได้เพิ่มขึ้น โดยมีค่าเท่ากับ 416.170, 418.579, 420.870, 422.090, 423.220, 424.720, 426.110, 427.614, 427.614, 427.600 ล้านบาท ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00 ถึง 4.50 เมตร ตามลำดับ

- ค่าความเสียหายเนื่องจากอุทกภัย ที่ค่ารอบปี เท่ากับ 100 ปี ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้นค่าความเสียหายจะมีค่าลดลง โดยมีค่าเท่ากับ 619.996, 618.014, 595.00, 554.50, 522.90, 413.20, 390.30, 213.70 และ 43.00 ล้านบาท ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00 ถึง 4.50 เมตร ตามลำดับ ดังนั้นการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น สามารถช่วยบรรเทาความเสียหายเนื่องจากอุทกภัยได้ จากการเพิ่มปริมาตรสำหรับป้องกันอุทกภัยให้สูงขึ้น

จากตารางที่ ค-1 นำค่าผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการเสริมสันเขื่อนที่ขนาดต่าง ๆ มาสรุปเปรียบเทียบกับค่าลงทุนทั้งหมดของโครงการเสริมสันเขื่อน ดังได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 4.4 ตารางที่ 4.6 และ 4.7 ได้ตั้งตารางที่ 5.5 และ 5.6 ดังนี้

ตารางที่ 5.5 แสดงการสรุปผลการคำนวณผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อนกับค่าลงทุนทั้งหมดของการเสริมสันเขื่อน โดยแบ่งเป็น 10 กรณี คือที่ขนาดการเสริมสูง 0.00, 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร จาก

การเปรียบเทียบระหว่างค่าลงทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด กับขนาดการเสริมสันเขื่อน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

- ค่าลงทุนเสริมสันเขื่อน ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จะเสียค่าลงทุนก่อสร้างสูงขึ้น
- ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการชลประทาน การผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังน้ำ และค่าความเสียหาย เนื่องจากอุทกภัย เมื่อเปรียบเทียบกับที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จะได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น โดยได้สรุปผลไว้แล้ว ในตารางที่ ค-1

- เปรียบเทียบผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด ระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับจากการชลประทาน การผลิตกระแสไฟฟ้าและจากการป้องกันอุทกภัย พบว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการชลประทานมีค่าสูงที่สุด ประมาณ 75% ของผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตกระแสไฟฟ้า และการป้องกันอุทกภัย

ตารางที่ 5.6 แสดงการเปรียบเทียบค่าลงทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุดรายปีกับโครงการเสริมสันเขื่อนที่ขนาดต่าง ๆ โดยใช้ค่าที่ได้จากตารางที่ 5.5 มาคำนวณหาผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุด จากผลต่างระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการเสริมสันเขื่อนขนาดต่าง ๆ กับผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากโครงการเดิมคือเสริมสันเขื่อนสูง 0.00 เมตร ค่าที่ได้เป็นผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุดรายปี จากการเปรียบเทียบสามารถสรุปผลได้ดังนี้

- ผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้น จากการชลประทาน มีมูลค่าเท่ากับ 0.00, 2.10, 4.40, 5.61, 6.75, 8.64 และ 9.64 ล้านบาท ที่ขนาดการเสริมสูง 0.00, 0.50, 1.00, 1.50, 2.06, 2.50 และ 3.00 เมตร ตามลำดับ ส่วนที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงกว่า 3.00 เมตร จะมีผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการชลประทานคงที่ เท่ากับ 10.990 ล้านบาท เนื่องจากไม่สามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นได้อีก

- ผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้น จากการผลิตกระแสไฟฟ้าและการป้องกันอุทกภัย ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จะมีมูลค่าสูงขึ้น ตามลำดับ

- เปรียบเทียบที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 3.00 เมตร มีผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการชลประทาน การผลิตกระแสไฟฟ้าและการป้องกันอุทกภัย 9.640, 5.830 และ 2.068 ล้านบาท ตามลำดับ หรือ เท่ากับ 54.96%, 33.24% และ 11.80% ของผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งหมดตามลำดับ จะเห็นว่าผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการชลประทาน จะมีมูลค่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตกระแสไฟฟ้าและการป้องกันอุทกภัย ตามลำดับ แต่ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 4.50 เมตร ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการชลประทานและการผลิตกระแสไฟฟ้า จะมีค่าใกล้เคียงกัน คือประมาณ 80% ของผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งหมด

รูปที่ 5.5 แสดงเส้นกราฟความสัมพันธ์ระหว่างระดับเก็บกัก เป็นเมตร รทก. ความจุของอ่างเก็บน้ำ เป็นล้าน ม.³ กับระยะเวลาเป็นเดือน ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00, 3.00 และ 4.00 เมตร โดยใช้ค่าที่ได้จากการคำนวณการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำและผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการเสริมสันเขื่อน ดังแสดงไว้ในตารางที่ ค-1/1, ค-1/4 และ ค-1/9 ตามลำดับสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

- ที่ระดับการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น ระดับและปริมาตรเก็บกักของอ่างเก็บน้ำจากการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำจะสูงขึ้น ดังนี้ ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00, 3.00 และ 4.00 เมตร มีระดับเก็บกักสูงสุด +184.500, +185.628 และ 186.680 เมตร รทก. ตามลำดับ

- ระดับเก็บกักสูงสุด จะอยู่ในช่วงเดือน กันยายนถึงตุลาคม หลังจากนั้นระดับเก็บกักจะค่อย ๆ ลดลงจนต่ำสุดในเดือนมีนาคม

การวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการเสริมสันเขื่อนที่ขนาดต่าง ๆ ในครั้งนี้ จะนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จาก ตารางที่ ค-1 ตั้งแต่ตารางที่ ค-1/1 ถึง ค-1/10 มาเสนอผลการศึกษาไว้ดังตารางที่ ค-2 ถึง ค-11 ในภาคผนวก ค ดังนี้

ตารางที่ ค-2 ถึง ค-11 แสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำ ที่โครงการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00, 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร สรุปผลมาจากค่าที่ได้ ในตารางที่ ค-1 โดยแสดงค่า ระดับเก็บกักต้นเดือน ความสูงของน้ำ (Head) ปริมาณน้ำต้นเดือนและปลายเดือน ปริมาณน้ำที่ปล่อยออก และปริมาณน้ำที่ระบายออกที่ทางระบายน้ำล้น รวมทั้งค่าผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการผลิตพลังงานไฟฟ้า การชลประทาน และการป้องกันน้ำท่วม รายเดือน ซึ่งสามารถสรุปผลได้เช่นเดียวกับ ผลที่ได้จากตารางที่ ค-1

ตารางที่ ค-12 แสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำที่โครงการเสริมสันเขื่อนสูง 3.00 เมตร โดยใช้ข้อมูลอุทกภัยของปี พ.ศ. 2523 มาทำการวิเคราะห์ โดยเสนอผลการศึกษา แสดงค่าการดำเนินการปล่อยน้ำรายเดือน และผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดจากการดำเนินงานอ่างเก็บน้ำ สรุปผลได้ดังนี้

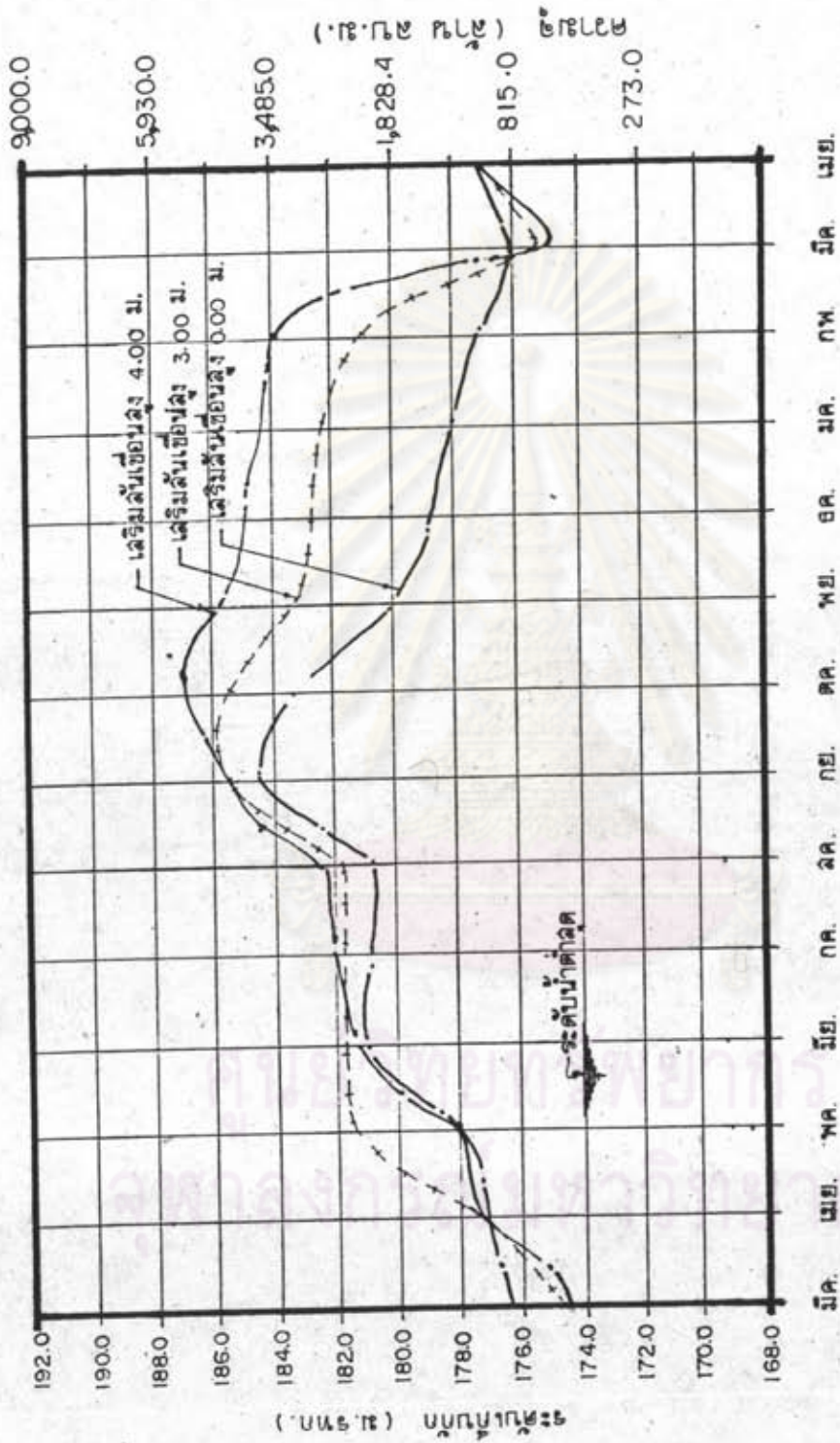
- จากผลการวิเคราะห์ ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 3.00 เมตร ถ้าเกิดอุทกภัยเท่ากับที่เคยเกิดเมื่อปี พ.ศ. 2523 จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ทางด้านการชลประทาน และการผลิตพลังงานไฟฟ้า เท่ากับ 425.57 และ 120.499 ล้านบาท ตามลำดับ และได้รับความเสียหายเนื่องจากอุทกภัยเท่ากับ 114.04 ล้านบาท จากค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมด 265.00 ล้านบาท เมื่อไม่มีการเสริมสันเขื่อน

ตารางที่ 5.5 สรุปค่าลงทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการเสริมล้นเชื่อมที่ ขนาดต่าง ๆ

กรณีศึกษา	ขนาดที่เสริม เมตร	ค่าลงทุน ล้านบาท	ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการเสริมล้นเชื่อม		
			การลดภาระงาน	พลังงานไฟฟ้า	ป้องกันอุบัติเหตุ
1	0.000	0.000	416.470	113.150	-620.000
2	0.500	30.756	418.570	115.490	-618.000
3	1.000	50.835	420.870	116.280	-595.000
4	1.500	62.892	422.090	117.160	-554.500
5	2.000	75.955	423.220	118.180	-520.900
6	2.500	84.608	424.770	118.580	-466.200
7	3.000	91.990	426.110	119.280	-413.200
8	3.500	114.652	427.460	120.660	-390.300
9	4.000	143.000	427.460	122.750	-213.700
10	4.500	158.524	427.460	124.080	-43.000

ตารางที่ 5.6 สรุปค่าลงทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุด จากการเสริมล้นเชื่อม ที่ขนาดต่าง ๆ

กรณีศึกษา	ขนาดที่เสริม เมตร	ค่าลงทุน ล้านบาท	ผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุด จากการเสริมล้นเชื่อม		
			การลดภาระงาน	พลังงานไฟฟ้า	ป้องกันอุบัติเหตุ
1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
2	0.500	30.756	2.100	2.340	0.020
3	1.000	50.835	4.400	3.130	0.250
4	1.500	62.892	5.620	4.010	0.655
5	2.000	75.955	6.750	5.030	0.991
6	2.500	84.608	8.300	5.430	1.538
7	3.000	91.990	9.640	6.130	2.068
8	3.500	114.652	10.990	7.510	2.297
9	4.000	143.000	10.990	9.600	4.063
10	4.500	158.524	10.990	10.930	5.770

รูปที่ 5.5 แสดงกฎการคำนวณทางอ่างเก็บน้ำ สำหรับกรมศึกษาเขื่อนอุบลรัตน์

ตารางที่ ค-13 แสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่ได้รับสูงสุด จากการค้าเงินงานอ่างเก็บน้ำ ที่โครงการเสริมสันเขื่อนสูง 3.00 เมตร โดยใช้ข้อมูลอุทกภัยของปี พ.ศ. 2526 มาทำการวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลอุทกภัยของปี พ.ศ. 2521 และ 2523 จากตารางที่ ค-8 และ ค-12 สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

- จากผลการวิเคราะห์ ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 3.00 เมตร ถ้าเกิดอุทกภัยเท่ากับที่เคยเกิดเมื่อ ปี พ.ศ. 2526 จะได้รับผลประโยชน์ทางการชลประทานและการผลิตพลังงานไฟฟ้า เท่ากับ 416.53 และ 104.296 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสามารถลดความเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากอุทกภัยได้ทั้งหมด

5.4 การวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ และผลของการวิเคราะห์

ในการศึกษานี้ ได้เลือกผลการทดสอบความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อกำหนดขนาดการเสริมสันเขื่อนที่ดีที่สุด และทำการทดสอบความเหมาะสมด้วยวิธีที่นิยมใช้ 4 วิธี คือ วิธีค่าเงินปัจจุบัน วิธีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อเงินลงทุน วิธีอัตราผลตอบแทน และวิธีค่าเงินเฉลี่ยเท่ากันรายปี ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 2.4

5.4.1 วัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อคำนวณหาค่าความเป็นไปได้ทางการเงิน และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจทำโครงการและใช้เป็นตัวกำหนดขนาดการเสริมสันเขื่อนที่ดีที่สุด จากโครงการเสริมสันเขื่อนขนาดต่าง ๆ คือ เสริมสูง 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00, และ 4.50 เมตร สำหรับในการศึกษานี้มีข้อสมมติฐานกำหนดให้

- 1) ราคาค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษานี้ มีความถูกต้องเชื่อถือได้ โดยเป็นมูลค่าราคาของที่ดินปี พ.ศ. 2528 และผลประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าคงที่ตลอดอายุโครงการ
- 2) อายุโครงการ (Economic Life) เป็น 50 ปีและต้องมีการซ่อมแซมทุกๆ 10 ปี หลังจากก่อสร้างเสร็จแล้ว
- 3) อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการเปลี่ยนค่าต่างๆที่เหมาะสมที่สุดคิดค่า Discount rate เป็น 10 % มีค่าคงที่ตลอดอายุโครงการ ซึ่งในปัจจุบันนี้อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด มีค่าประมาณ 9.50 %.

5.4.2 ผลของการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ เริ่มต้นโดยนำค่าลงทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุดรายปี ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนต่าง ๆ จากตารางที่ 5.6 มาคำนวณหา

ค่าลงทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุด รายปี ตลอดอายุโครงการ 50 ปี โดยเสียค่าลงทุน เริ่มต้นก่อสร้างโครงการระยะเวลา 2 ปี และเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทุก ๆ ปี ปีละประมาณ 1 % เสียค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาทุก ๆ 10 ปี ประมาณ 7% ของค่าลงทุนเริ่มต้น ซึ่งมีรายละเอียดของผลการคำนวณ แสดงไว้ในตารางที่ ค-14 ถึง ค-22 ในภาคผนวก ค

ตารางที่ ค-14 ถึง ค-22 เป็นการเสนอผลการคำนวณค่าลงทุนทั้งหมดและผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุดรายปี ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร ตารางที่ ค-14 ถึง ค-22 ตามลำดับ โดยเสียค่าใช้จ่ายลงทุนก่อสร้างเริ่มต้นระยะเวลา 2 ปี ในปีต่อไปเสียค่าดำเนินงานทุก ๆ ปี และเสียค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาทุก ๆ 10 ปี สำหรับผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการชลประทาน การผลิตพลังงานไฟฟ้าและการป้องกันอุทกภัย จะได้รับตั้งแต่ปีที่ 3 และมีค่าคงที่ตลอดอายุโครงการ

จากตารางที่ ค-14 ถึง ค-22 ทำการคำนวณเปลี่ยนค่าเงินที่เวลาต่าง ๆ ตลอดอายุโครงการ 50 ปี เป็นค่าเงินปัจจุบันเมื่อเริ่มโครงการ ที่ทุกขนาดของการเสริมสันเขื่อน โดยใช้ตัวคูณ Present Worth Factor (P/F, ix, t) ดังได้กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 2.4 โดยทำการคำนวณตั้งแต่ค่า Discount rate (ix) 8% ถึง 16% เพื่อเป็นการเปรียบเทียบ ในกรณีที่ค่า Discount rate มีการเปลี่ยนแปลง ในการศึกษานี้ได้เสนอตัวอย่างของผลการคำนวณแสดงไว้ในตารางที่ 5.7, 5.8 และ 5.9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.7 แสดงรายละเอียดของผลการคำนวณ การเปลี่ยนค่าเงินลงทุน และผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุดที่เวลาต่าง ๆ ตลอดอายุโครงการ เป็นค่าเงินปัจจุบันของโครงการ ๗ ปี พ.ศ. 2528 ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.50 เมตร โดยเสนอผลการคำนวณค่าเงินปัจจุบันที่ค่า Discount rate 8% ถึง 16% เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับค่าที่กำหนด 10% สามารถสรุปผลได้ดังนี้

- ค่าเงินปัจจุบันของผลประโยชน์ การเสริมสันเขื่อนสูง 0.50 เมตร ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนทั้งหมดรายปี เท่ากับ 4.160 ล้านบาท ตลอดอายุโครงการ 50 ปี สามารถคำนวณเป็นค่าเงินปัจจุบันได้เท่ากับ 47.122, 41.835, 37.496, 33.596, 30.845, 29.256, 26.029, 24.094 และ 22.400 ล้านบาท เมื่อ Discount rate เท่ากับ 8 ถึง 16% ตามลำดับ จะเห็นว่า ถ้ากำหนดให้ค่า Discount rate สูงขึ้น จะได้ผลรวมของค่าเงินปัจจุบันลดลง

- ค่าเงินปัจจุบันของค่าลงทุน ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.50 เมตร ใช้เวลาก่อสร้าง 2 ปี เสียค่าลงทุนเริ่มต้น เท่ากับ 12.552 และ 19.174 ล้านบาท ในปีที่ 1 และปีที่ 2 ตามลำดับ หลังจากนั้นจะเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบำรุงรักษาทุก ๆ ปี ปีละ 1.015

ล้านบาท และจะเสียค่าซ่อมแซม ค่าดำเนินงานและบำรุงรักษาทุก ๆ 10 ปี เท่ากับ 2.023 ล้านบาท ตลอดอายุโครงการ 50 ปี สามารถคำนวณเป็นค่าเงินปัจจุบันได้เท่ากับ 41.615, 40.064, 39.764, 37.661, 36.712, 35.857, 35.160, 34.513 และ 33.934 ล้านบาท เมื่อ Discount rate เท่ากับ 8 ถึง 16% ตามลำดับ

ตารางที่ 5.8 แสดงรายละเอียดของผลการคำนวณ การเปลี่ยนค่าเงินลงทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุด ที่เวลาต่างๆ ตลอดอายุโครงการ เป็นค่าเงินปัจจุบันของโครงการ ณ ปี พ.ศ.2528 ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 1.00 เมตร โดยเสนอผลการคำนวณค่าเงินปัจจุบันที่ค่า Discount rate ตั้งแต่ 8% ถึง 16% เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับค่าที่กำหนด 10 ได้ดังต่อไปนี้

- ค่าเงินปัจจุบันของผลประโยชน์ ในการเสริมสันเขื่อน ระหว่างการก่อสร้าง 2 ปี จะไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน หลังจากก่อสร้างเสร็จและเปิดใช้งาน ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนทั้งหมดรายปี เท่ากับ 7.250 ล้านบาท ตลอดอายุโครงการ 50 ปี สามารถคำนวณเป็นค่าเงินปัจจุบันได้เท่ากับ 82.455, 73.232, 65.636, 59.317, 53.994, 49.461, 45.561, 42.176 และ 39.20 ล้านบาท เมื่อ Discount rate เท่ากับ 8 ถึง 16% ตามลำดับ

- ค่าเงินปัจจุบันของค่าลงทุน การเสริมสันเขื่อนสูง 1.00 เมตร เสียค่าลงทุนเริ่มต้นในการก่อสร้างในปีที่ 1 และปีที่ 2 เท่ากับ 20.310 และ 30.520 ล้านบาท ตามลำดับ หลังจากนั้นจะเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบำรุงรักษาทุก ๆ ปี ปีละ 1.130 ล้านบาท และเสียค่าซ่อมแซม ค่าดำเนินงานและบำรุงรักษาทุก ๆ 10 ปี เท่ากับ 2.240 ล้านบาท ตลอดอายุโครงการ 50 ปี สามารถคำนวณเป็นค่าเงินปัจจุบัน โดยใช้ Discount rate ตั้งแต่ 8 ถึง 16% ได้เท่ากับ 62.060, 60.263, 55.745, 57.444, 56.314, 55.320, 54.436, 53.642 และ 52.923 ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.9 แสดงการสรุปผล การคำนวณค่าเงินปัจจุบันของค่าลงทุน และผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุด จากการเสริมสันเขื่อนสูง 0.00, 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร ที่ค่า Discount rate 8% ถึง 16% โดยค่าที่แสดงเป็นผลรวมของค่าเงินปัจจุบันสุทธิของค่าลงทุนและผลประโยชน์ ได้ดังต่อไปนี้

- ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จะมีค่าเงินปัจจุบันของค่าลงทุน และผลประโยชน์เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากโครงการ และเสียค่าลงทุนก่อสร้างทั้งหมดสูงขึ้น

- เมื่อกำหนดค่า Discount rate ของโครงการเท่ากับ 10% ผลการคำนวณค่าเงิน

ปัจจุบันของผลประโยชน์ที่ขนาดการเสริมสั้นเชื่อนสูง 3.00 และ 4.50 เมตร เท่ากับ 158.078 และ 244.45 ล้านบาท ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเงินปัจจุบันของค่าลงทุน เท่ากับ 104.619 และ 191.488 ล้านบาท ตามลำดับ

- เปรียบเทียบเมื่อค่า Discount rate มีการเปลี่ยนแปลงถ้า Discount rate เพิ่มขึ้น จะคำนวณค่าเงินปัจจุบันได้ลดลง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางเศรษฐศาสตร์ จากข้อมูลค่าลงทุน และผลประโยชน์ ที่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุด รายปี ตลอดอายุโครงการ ที่ขนาดของการเสริมสั้นเชื่อนสูง 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร จากตารางที่ ค-14 ถึง ค-22 ตามลำดับ และข้อมูลผลการคำนวณค่าเงินปัจจุบันของเงินลงทุน และผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากการเสริมสั้นเชื่อน จากตารางที่ 5.9 ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี ค่าเงินปัจจุบัน วิธีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อเงินลงทุน วิธีอัตราผลตอบแทนและวิธีค่าเงินเฉลี่ยเท่ากับ รายปี ผลของการวิเคราะห์ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.10/1 ถึง 5.10/9 ที่ขนาดการเสริมสั้นเชื่อนสูง 0.50 ถึง 4.50 เมตร ตามลำดับ พร้อมทั้งสรุปผลการวิเคราะห์ แสดงไว้ในตารางที่ 5.12, 5.13 และ 5.14 โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.10 แสดงรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ที่ขนาดการเสริมสั้นเชื่อนสูง 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร โดยแยกวิเคราะห์ที่ระดับความสูง ดังแสดงไว้ในตาราง 5.10/1 ถึง 5.10/9 ตามลำดับ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีผลประโยชน์ต่อเงินลงทุนและวิธีค่าเงินปัจจุบันที่ค่า Discount rate ตั้งแต่ 8% ถึง 16% พร้อมทั้งแสดงผลการวิเคราะห์ ด้วยวิธีอัตราผลตอบแทน และวิธีค่าเงินเฉลี่ยเท่ากับรายปี เฉพาะค่า Discount rate ที่กำหนดไว้ 10%

ตารางที่ 5.11 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ของโครงการเสริมสั้นเชื่อนอุบลรัตน์ ที่ขนาดการเสริมสั้นเชื่อนสูง 0.50, 1.00, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00 และ 4.50 เมตร โดยกำหนดค่า Discount rate เท่ากับ 10% พร้อมทั้งแสดงผลการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ด้วยวิธีต่าง ๆ

ตารางที่ 5.12 แสดงรายละเอียดการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ด้วยวิธีผลประโยชน์ต่อเงินลงทุน เมื่อกำหนด Discount rate 10% และ

มีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 8% ถึง 16% ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.50 ถึง 4.50 เมตร ตามลำดับ

ตารางที่ 5.13 แสดงรายละเอียดการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ด้วยวิธีค่าเงินปัจจุบันสุทธิ เมื่อกำหนด Discount rate 10% และมีการเปลี่ยนแปลงได้ ตั้งแต่ 8% ถึง 16%

จากตารางที่ 5.10, 5.11, 5.12 และ 5.13 สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

- เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ด้วยวิธีค่าเงินปัจจุบัน วิธีผลประโยชน์ต่อเงินลงทุน วิธีค่าเงินเฉลี่ยเท่ากันรายปี และวิธีอัตราผลตอบแทน พบว่าผลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีต่าง ๆ จะมีค่าสอดคล้องกัน

- ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 0.50 เมตร เป็นโครงการที่ไม่มีความเหมาะสม เมื่อกำหนด Discount rate เท่ากับ 10% โดยมีค่าเงินปัจจุบันสุทธิ ผลประโยชน์ต่อเงินลงทุน ค่าเงินเฉลี่ยเท่ากันรายปี และอัตราผลตอบแทนเท่ากับ -1.268 ล้านบาท, 0.9673, -0.1277 ล้านบาท/ปี และ 9.5827% ตามลำดับ ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูงขึ้น จะมีความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์สูงขึ้น และที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 4.00 เป็นขนาดที่มีความเหมาะสมสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของการเสริมสันเขื่อนอื่น ๆ

- เปรียบเทียบเมื่อค่า Discount rate มีการเปลี่ยนแปลง โดยการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ด้วยวิธีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อเงินลงทุน พบว่าไม่ว่าค่า Discount rate จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตามขนาดการเสริมสันเขื่อนที่ดีที่สุดคือ 4.00 เมตร แต่ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์เปลี่ยนแปลงไปดังนี้ ถ้า Discount rate มีค่าต่ำกว่าที่กำหนดค่าความเหมาะสมจะสูงขึ้น ในทางกลับกันถ้า Discount rate มีค่าเพิ่มขึ้น ค่าความเหมาะสมของโครงการจะต่ำลง ในทางปฏิบัติขณะนี้ ถ้ากำหนด Discount rate เท่ากับ 16% จะไม่มีขนาดการเสริมสันเขื่อนใด มีความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นในการกำหนดค่า Discount rate ของโครงการจึงมีความสำคัญมาก

- เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม ทางด้านเศรษฐศาสตร์ ด้วยวิธีค่าเงินปัจจุบันสุทธิ เมื่อค่า Discount rate ที่กำหนดไว้ มีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ 8% ถึง 16% จะได้รับผลเช่นเดียวกับที่วิเคราะห์ด้วยวิธีอัตราผลตอบแทน และจะเห็นว่า ถ้าค่า Discount rate ลดลงจาก 10% เป็น 8% หรือ 9% ที่ทุกขนาดของการเสริมสันเขื่อน มีความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ที่ขนาดการเสริมสันเขื่อนสูง 4.00 เมตร มีค่าความเหมาะสมสูงสุด และถ้าค่า Discount rate สูงกว่า 10% ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมจะมีค่าลดลง

ตารางที่ 5.9 ส่วนค่าเงินปัจจุบันของค่าลงทุนและผลประโยชน์ที่คำนวณเพิ่มขึ้นหลังจากการเสริมชั้นเบื้องต้นแตกต่างกัน

ขนาดการเสริม	ค่าเงินปัจจุบันของค่าลงทุน (ล้านบาท)										ค่าเงินปัจจุบันของผลประโยชน์ (ล้านบาท)									
	8%	9%	10%	11%	12%	13%	14%	15%	16%	8%	9%	10%	11%	12%	13%	14%	15%	16%		
1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00		
2	0.50	41.61	40.06	38.76	37.66	36.71	35.88	35.16	34.51	33.93	41.83	37.49	33.88	30.84	28.25	20.02	24.09	22.40		
3	1.00	62.06	60.30	58.78	57.84	56.31	55.31	54.43	53.63	52.92	82.48	73.27	65.63	59.71	53.99	45.56	42.17	39.21		
4	1.50	79.91	75.56	73.58	71.82	70.42	69.14	67.97	66.94	66.05	113.04	100.36	89.95	81.29	73.99	62.42	57.82	53.43		
5	2.00	88.83	86.55	84.62	82.96	81.51	80.24	79.09	78.07	77.13	139.84	124.15	111.28	100.56	91.54	83.85	77.24	71.50		
6	2.50	101.26	98.60	96.18	94.19	92.46	90.94	89.58	88.37	87.26	169.45	150.54	134.84	121.85	110.92	101.61	93.60	89.65		
7	3.00	109.97	107.06	104.61	102.53	100.72	99.11	97.72	96.46	95.31	198.65	176.37	158.07	142.85	130.04	119.11	109.73	101.57		
8	3.50	132.97	129.77	127.06	124.73	122.70	120.91	119.31	117.88	116.39	232.16	206.12	184.74	166.95	151.97	139.21	128.23	118.70		
9	4.00	161.76	158.23	155.23	152.64	150.74	148.37	146.57	144.95	143.47	275.88	244.93	219.53	198.35	180.95	165.43	152.38	141.06		
10	4.50	199.12	194.99	191.48	188.45	185.77	183.14	181.28	179.35	177.95	307.20	272.74	244.45	220.91	201.09	184.21	169.68	152.07		

ตารางที่ 5.10 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ที่การเสริมสันเขื่อน
ขนาดต่าง ๆ

อัตราดอกเบี้ย	ค่าลงทุนทั้งหมด	ผลตอบแทนทั้งหมด	B/C
8.00	41.6180	47.1220	1.1323
9.00	40.0640	41.8350	1.0442
10.00	38.7640	37.4960	0.9673
11.00	37.6610	33.5860	0.8998
12.00	36.7120	30.8450	0.8402
13.00	35.8870	28.2560	0.7874
14.00	35.1600	26.0280	0.7403
15.00	34.5130	24.0940	0.6991
16.00	33.9340	22.4000	0.6601

อัตราดอกเบี้ย	ค่าลงทุนทั้งหมด	ผลตอบแทนทั้งหมด	B/C
8.00	79.9110	113.0460	1.8669
9.00	75.5620	100.3650	1.3292
10.00	73.5630	89.9540	1.2225
11.00	71.8920	81.2930	1.1308
12.00	70.4270	73.9990	1.0507
13.00	69.1400	67.7870	0.9804
14.00	67.9790	62.4220	0.9193
15.00	66.9750	57.8020	0.8630
16.00	66.0510	53.7390	0.8136

Internal rate of return = 12.72527918
 Annual Costs (10%) = 7.4156947
 Annual Benefits (10%) = 9.0655641
 Annual net benefits (10%) = 1.6500331

5.10/3 เสริมสูง 1.50 ม.

อัตราดอกเบี้ย	ค่าลงทุนทั้งหมด	ผลตอบแทนทั้งหมด	B/C
8.00	41.6180	47.1220	1.1323
9.00	40.0640	41.8350	1.0442
10.00	38.7640	37.4960	0.9673
11.00	37.6610	33.5860	0.8998
12.00	36.7120	30.8450	0.8402
13.00	35.8870	28.2560	0.7874
14.00	35.1600	26.0280	0.7403
15.00	34.5130	24.0940	0.6991
16.00	33.9340	22.4000	0.6601

อัตราดอกเบี้ย	ค่าลงทุนทั้งหมด	ผลตอบแทนทั้งหมด	B/C
8.00	59.9110	83.0460	1.3694
9.00	56.5620	72.3650	1.2717
10.00	54.5630	63.9540	1.1740
11.00	52.8920	56.2930	1.0823
12.00	51.4270	49.9990	1.0022
13.00	50.1400	44.7870	0.9319
14.00	48.9790	40.4220	0.8708
15.00	47.9750	36.8020	0.8195
16.00	47.0510	33.7390	0.7782

Internal rate of return = 9.52757486
 Annual Costs (10%) = 3.9066359
 Annual Benefits (10%) = 3.7788469
 Annual net benefits (10%) = -0.1278017

5.10/1 เสริมสูง 0.50 ม.

อัตราดอกเบี้ย	ค่าลงทุนทั้งหมด	ผลตอบแทนทั้งหมด	B/C
8.00	56.8270	139.8470	1.5744
9.00	86.5510	124.1590	1.4345
10.00	84.6260	111.2800	1.3150
11.00	82.9640	100.5660	1.2122
12.00	81.5170	91.5420	1.1230
13.00	80.2400	83.8570	1.0451
14.00	79.0990	77.2450	0.9760
15.00	78.0710	71.5050	0.9159
16.00	77.1360	66.4800	0.8619

อัตราดอกเบี้ย	ค่าลงทุนทั้งหมด	ผลตอบแทนทั้งหมด	B/C
8.00	56.8270	139.8470	1.5744
9.00	86.5510	124.1590	1.4345
10.00	84.6260	111.2800	1.3150
11.00	82.9640	100.5660	1.2122
12.00	81.5170	91.5420	1.1230
13.00	80.2400	83.8570	1.0451
14.00	79.0990	77.2450	0.9760
15.00	78.0710	71.5050	0.9159
16.00	77.1360	66.4800	0.8619

Internal rate of return = 13.66112228
 Annual Costs (10%) = 8.5286083
 Annual Benefits (10%) = 11.2147984
 Annual net benefits (10%) = 2.6861901

5.10/4 เสริมสูง 2.00 ม.

อัตราดอกเบี้ย	ค่าลงทุนทั้งหมด	ผลตอบแทนทั้งหมด	B/C
8.00	62.0593	82.4850	1.3291
9.00	60.3040	73.2730	1.2151
10.00	58.7451	65.6360	1.1173
11.00	57.8410	59.7130	1.0324
12.00	56.3140	53.9940	0.9589
13.00	55.3198	49.4610	0.8941
14.00	54.4356	45.5610	0.8370
15.00	53.6380	42.1720	0.7862
16.00	52.9220	39.2110	0.7409

อัตราดอกเบี้ย	ค่าลงทุนทั้งหมด	ผลตอบแทนทั้งหมด	B/C
8.00	62.0593	82.4850	1.3291
9.00	60.3040	73.2730	1.2151
10.00	58.7451	65.6360	1.1173
11.00	57.8410	59.7130	1.0324
12.00	56.3140	53.9940	0.9589
13.00	55.3198	49.4610	0.8941
14.00	54.4356	45.5610	0.8370
15.00	53.6380	42.1720	0.7862
16.00	52.9220	39.2110	0.7409

Internal rate of return = 11.44655423
 Annual Costs (10%) = 5.9203312
 Annual Benefits (10%) = 6.6147961
 Annual net benefits (10%) = 0.6944649

5.10/2 เสริมสูง 1.00 ม.

பரிகள 5.10 (கா)

பரிகள	பரிகள	கரக	ப/க	ப-க
8.00	101.2620	169.4590	1.6735	65.1970
9.00	98.6040	150.5440	1.5266	51.9400
10.00	96.1830	134.9410	1.4019	38.8580
11.00	94.1920	121.8590	1.2937	27.8670
12.00	92.4620	110.9240	1.1997	18.4620
13.00	90.9400	101.6120	1.1174	10.6720
14.00	89.5860	93.6000	1.0448	4.0140
15.00	91.3790	89.6540	0.9811	-1.7250
16.00	87.2670	80.5550	0.9231	-6.7120
Internal rate of return = 14.6994249% Annual Costs (10%) = 9.6933227 Annual Benefits (10%) = 13.5692760 Annual net benefits (10%) = 3.8963395				
5.10/5 ஸீஸு 2.50 ஡.				

பரிகள	பரிகள	கரக	ப/க	ப-க
9.00	132.9750	232.1640	1.7459	99.1890
9.00	129.7740	206.1200	1.5883	76.3460
10.00	127.0640	184.7400	1.4539	57.6760
11.00	124.7350	166.9530	1.3385	42.2180
12.00	122.7060	151.9720	1.2385	29.2660
13.00	120.9160	139.2140	1.1513	15.2980
14.00	119.3190	129.2350	1.0747	8.9190
15.00	117.8800	118.7080	1.0070	0.8280
16.00	116.3910	110.3650	0.9482	-6.0260
Internal rate of return = 15.12080536 Annual Costs (10%) = 12.8055099 Annual Benefits (10%) = 19.6190972 Annual net benefits (10%) = 5.8131640				
5.10/7 ஸீஸு 3.50 ஡.				

பரிகள	பரிகள	கரக	ப/க	ப-க
8.00	109.9770	198.6580	1.9064	98.6810
9.00	107.0630	176.3720	1.6474	69.3090
10.00	104.6190	158.0780	1.5110	53.4590
11.00	102.5300	142.8580	1.3933	40.3280
12.00	100.7200	130.0400	1.2911	29.3200
13.00	99.1170	119.1120	1.2017	19.9950
14.00	97.7220	109.7300	1.1229	12.0080
15.00	96.4600	101.5760	1.0530	5.1160
16.00	95.3174	94.4370	0.9908	-0.8804
Internal rate of return = 15.85266666 Annual Costs (10%) = 10.5435028 Annual Benefits (10%) = 15.9311009 Annual net benefits (10%) = 5.3881326				
5.10/6 ஸீஸு 3.00 ஡.				

பரிகள	பரிகள	கரக	ப/க	ப-க
9.00	161.7600	275.8980	1.7055	114.1280
9.00	158.2300	244.9380	1.5480	80.7080
10.00	155.2390	219.5390	1.4142	64.3010
11.00	152.6430	198.3950	1.2997	45.7520
12.00	150.7400	180.9530	1.2004	30.2130
13.00	148.3750	165.4320	1.1150	17.0570
14.00	146.5790	152.3890	1.0396	5.8100
15.00	144.9530	141.0640	0.9732	-3.8890
16.00	143.4710	131.1500	0.9141	-12.3210
Internal rate of return = 14.59903082 Annual Costs (10%) = 15.6449856 Annual Benefits (10%) = 22.1251404 Annual net benefits (10%) = 6.4809978				
5.10/8 ஸீஸு 4.00 ஡.				

ตารางที่ 5.10 (ต่อ)

Discount rates	Total costs	Total benefits	B/C	B-C
5.00	199.1210	307.2050	1.5425	105.0570
9.00	194.9990	272.7450	1.3957	77.7460
10.00	191.4580	244.4540	1.2760	52.9660
11.00	188.4500	220.9150	1.1723	32.4650
12.00	185.7790	201.0950	1.0524	15.3160
13.00	183.4160	184.2130	1.0043	0.7970
14.00	181.2570	169.6950	0.9360	-11.5990
15.00	179.3580	157.0750	0.8755	-22.2500
16.00	177.5930	146.0390	0.8223	-31.5540
Internal rate of return =				13.06429493
Annual Costs (10%) =				19.2951606
Annual Benefits (10%) =				24.6360741
Annual net benefits (10%) =				5.3354431

5.10/9 เล่มที่ 4.50 น.

ตารางที่ 5.11 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยวิธีค่า ๆ

กรณีศึกษา : เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์					
ลำดับที่	ขนาดที่เสริม	ค่าเงินปัจจุบัน	ผลประโยชน์/เงินทุน	เงินเฉลี่ยเท่าที่มอบ	อัตราผลตอบแทน
1	0.500	-1.2880	0.9673	-0.1277	9.5821
2	1.000	6.8909	1.1173	0.9271	11.4465
3	1.500	16.3810	1.2225	1.6500	12.7252
4	2.000	26.6540	1.3150	2.6864	13.6611
5	2.500	38.6581	1.4019	3.896	14.4994
6	3.000	53.4590	1.5110	5.3881	15.8526
7	3.500	57.6510	1.4539	5.8131	15.1208
8	4.000	64.3010	1.4142	6.4808	14.5990
9	4.500	52.9660	1.2766	5.3384	13.0642

ตารางที่ 5.12 สรุปผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยวิธีอัตราส่วน
ผลประโยชน์ต่อเงินลงทุน ที่ขนาดความสูงและ ค่า discount rate ต่าง ๆ

กรณีศึกษา		วิธีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อเงินลงทุน								
ลำดับที่	ขนาดที่เสริม	8%	9%	10%	11%	12%	13%	14%	15%	16%
1	0.500	1.132	1.042	1.967	0.988	0.840	0.788	0.740	0.697	0.660
2	1.000	1.329	1.215	1.117	1.032	0.958	0.894	0.837	0.786	0.741
3	1.500	1.414	1.328	1.222	1.131	1.051	0.980	0.918	0.863	0.813
4	2.000	1.574	1.434	1.315	1.212	1.123	1.043	0.976	0.916	0.862
5	2.500	1.673	1.527	1.402	1.294	1.199	1.117	1.045	0.981	0.923
6	3.000	1.816	1.647	1.511	1.393	1.291	1.291	1.123	1.053	0.911
7	3.500	1.746	1.588	1.454	1.338	1.238	1.151	1.074	1.007	0.948
8	4.000	1.705	1.548	1.414	1.299	1.200	1.115	1.039	0.973	0.914
9	4.500	1.543	1.398	1.480	1.172	1.082	1.004	0.936	0.876	0.822

ตารางที่ 5.13 สรุปผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยวิธีค่าเงิน
ปัจจุบันสุทธิ ที่ขนาดความสูงและ ค่า discount rate ต่าง ๆ

กรณีศึกษา		วิธีค่าเงินปัจจุบันสุทธิ								
ลำดับที่	ขนาดที่เสริม	8%	9%	10%	11%	12%	13%	14%	15%	16%
1	0.500	5.5	1.77	-1.28	-3.77	-5.86	-7.63	-9.13	-10.41	-11.53
2	1.000	20.5	12.96	6.89	1.87	-2.32	-5.85	-8.87	-9.46	-11.81
3	1.500	33.13	24.83	16.37	9.4	3.57	-1.35	-5.55	-9.17	-12.31
4	2.000	51.02	37.6	26.65	17.6	10.02	3.61	-1.18	-6.56	-10.65
5	2.500	68.19	51.94	38.65	27.66	18.46	10.67	4.01	-1.72	-6.71
6	3.000	88.68	69.3	53.45	40.32	29.32	19.99	12	5.11	-0.88
7	3.500	99.18	76.34	57.67	42.21	29.26	18.26	8.91	0.82	-6.02
8	4.000	114.12	86.7	64.3	45.75	30.21	17.05	5.81	-3.88	-12.53
9	4.5	108.08	77.74	52.96	32.46	15.31	0.79	-11.59	-22.28	-31.55